

Bijlage 1: LIJST GEDRAGSSIGNALLEN VAN VERSTOORD GEHECHTHEIDS- GEDRAG BIJ JONGE KINDEREN (Boris & Zeanah, 2005)

Deze lijst is ook te downloaden vanaf www.lkng.nl/producten

Instructie

Geef bij elk item in onderstaande lijst op een 5-puntsschaal aan in hoeverre het kind normaal of verstoord gedrag vertoont:

- 1 nagenoeg altijd normaal;
- 2 meestal normaal;
- 3 soms normaal en soms verstoord;
- 4 meestal verstoord;
- 5 nagenoeg altijd verstoord.

67

Affectie

Normaal:

Toont affectie tijdens verschillende interacties in verschillende situaties.

Verstoord:

Gebrek aan affectieve uitwisseling in verschillende sociale situaties of niet passende, veelal promiscue affecties tegenover relatief onbekende volwassenen.

Zoeken van troost

Normaal:

Zoekt troost bij een specifieke volwassen verzorger, die daartoe speciaal wordt uitgekozen.

Verstoord:

Zoekt geen troost bij pijn, angst of ziekte of zoekt troost op een vreemde of ambivalente manier bij een specifieke volwassen verzorger (bijvoorbeeld: toenemende stress wanneer het kind geen troost zoekt).

Vertrouwen in de ander; zoekt hulp

Normaal:

Is bereid/heeft de mogelijkheid om hulp te zoeken bij specifieke verzorgers als een probleem te moeilijk is om alleen op te lossen.

Verstoord:

Buitensporige afhankelijkheid van de verzorger of, als het nodig is, niet zoeken naar of gebruiken van de ondersteunende aanwezigheid van een hechtingsfiguur.

Samenwerking

68

Normaal:

Stelt zich over het algemeen coöperatief op naar de verzorger.

Verstoord:

Voortdurend niet ingaan of niet nakomen van verzoeken en eisen van de verzorger is een overheersend kenmerk van de interactie; of angstige buitengewone meegaandheid ten opzichte van instructies van de verzorger ('dwangmatige gehoorzaamheid').

Explorerend gedrag

Normaal:

Gebruikt hechtingsfiguur als veilige basis van waaruit een nieuwe omgeving wordt geëxploreerd.

Verstoord:

Controleert niet of de verzorger aanwezig blijft in een onbekende situatie tijdens de exploratie, of heeft zeer grote tegenzin om de verzorger te verlaten om te gaan exploreren.

Controlerend gedrag

Normaal:

Weinig signalen van controlerend gedrag ten opzichte van de verzorger.

Verstoord:

Overbezorgd en/of niet bij de leeftijd passend verzorgend gedrag van het kind ten opzichte van de verzorger, buitengewoon bezig of bestraffend controleren van de verzorger.

Reactie bij hereniging/terugkeer

Normaal:

Zoekt troost bij de hechtingsfiguur bij angst of wanneer het kind niet angstig is, maakt hij op een positieve manier opnieuw contact door middel van non-verbale of verbale communicatie van positieve affecties, of beschrijft wat er gebeurde tijdens de scheiding.

Verstoord:

Lukt niet om na scheiding contact te maken met verzorger. Daarbij vertoont het kind actieve negerende/vermijdende gedragingen, intense boosheid of duidelijk gebrek aan affectie, of de stress die teweeggebracht werd door de scheiding verdwijnt niet, of elke aanwijzing van gedesorganiseerd gehechtheidsgedrag.

Reactie tegenover vreemden

Normaal:

In eerste instantie terughoudendheid in sociaal contact met vreemden, dit is duidelijk in een onbekende omgeving.

Verstoord:

Onmiddellijk aangaan van het contact zonder terughoudendheid in het begin, veel lichamelijk contact zonder op de verzorger te letten, wil om de verzorger zonder protest te verlaten en met een vreemde mee te gaan.

